

PĀRMAINĀ DIZAINA

ROKASGRĀMATA

**Bērniem un
jauniešiem vien
vajadzīga iespēja
mainīt pasauli.**

KO BĒRNI DARA, LAI MAINĪTU PASAULI

Izglītības centru pārveidošana par patīkamākām vietām

Tradicionālo kultūru saglabāšana

Alternatīvu izstrādāšana iesaiņotajai pārtikai

Līdzekļu vākšana plūdu upurim

Sadarbība, lai izbeigtu bērnu laulības

Rūpes par vidi

Atkritumu poligonu pārveidošana rotaļu laukumos

Laika pavadīšana kopā ar senioriem

Cīņa pret iebiedēšanu un ar dzimumu saistītu vardarbību

Pārmaiņu dizains (DFC), Spānija ir daļa no globālas sabiedriskās kustības, kas sniedz iespējas, izmantojot sociālo uzņēmējdarbību

Šajā rokasgrāmatā mēs pastāstīsim, kas ir DFC un, galvenokārt, izskaidrosim, kā īstenot šo procesu strādājot ar bērnu un jauniešu grupām

Kas ir Pārmaiņu
Dizains, Spānija?

Mēs varam mainīt
pasauli

PĀRMAIŅU DIZAINS, SPĀNIJA

Mūsu mērķis ir veicināt sociālo uzņēmējdarbību, sniedzot bērniem un jauniešiem iespēju praksē realizēt savas idejas par to, kā mainīt pasauli, sākot ar vidi, kurā viņi dzīvo.

Tie, kurus interesē attīstību veicinošā izglītība, apgūst mūsu oriģinālo pedagoģisko sistēmu, mācās izmantot DFC metodes un īsteno tās darbā ar bērniem un jauniešiem, veidojot noturīgu modeli, kas pamatojas pieejā «ES VARU». Mums ir stingra pārliecība, ka katram no viņiem ir tiesības pabeigt mācību iestādi ar apziņu ES VARU.

PASAULEI IR VAJADZĪGI TĀS BĒRNI

Ar *DFC* bērni un jaunieši patiešām maina pasauli. Mēs nedrīkstam aizmirst par pašiem jaunākajiem piemītošo potenciālu. Katra projekta ietvaru veido Apvienoto Nāciju organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM), ar kuru palīdzību pasaule jau tiek mainīta.

IESPĒJA IEGŪT PĀRLIECĪBU UN IZPRATNI

Pamatojoties uz **kolektīvās līdzdalības pieredzi**, bērni no visas pasaules izstrādā reālus projektus, lai uzlabotu vidi, kurā viņi dzīvo, un izprastu un risinātu situācijas, kuras viņus ietekmē.

Katrs projekts vieš bērnos pārliecību, ka viņi var uzticēties savām idejām par to, kā darīt apkārtējo realitāti labāku, un iedvesmot citus bērnus, kuri to vēl neapzinās, dzīvojot ar nostāju «ES VARU».

DARBOTIES EKSPERIMENTĒJOT

Process ir organizēts **piecos soļos**: problēmas noteikšana, ideju radīšana, rīcība, pārdomas par projektiem un to izklāsts.

Pieeja, ar kuru mēs mācāmies darot, stimulē eksperimentēšanu un sarunas visos posmos. Kļūdas ir mācību procesa neatņemama sastāvdaļa.

CITA PIEEJA, KAS RADA PIEPILDĪJUMU

Dizaina domāšana ir *DFC* metodoloģijas kā izglītojošā ietvara iedvesmas avots. Tā ir strukturēta pieeja ideju radīšanai un pilnveidošanai, kas pamatojas uz spēju sajūst un interpretēt novēroto, un izstrādāt nozīmīgas idejas un rīcību.

Piedaloties procesā, bērni un jaunieši meklē izaicinājumus apkārtējā vidē; strādājot grupās, meklē uz izvēlas radošus risinājumus, realizē tos praksē, velta laiku pārdomām par procesu un savu projektu un stāsta par to citiem ar mērķi iedvesmot.

VISI IR IESAISTĪTI

Stimulus un iespējas skolēnu līdzdalībai rada, izmantojot rīkus, procesus un veidus, kas ļauj, darbojoties grupā, izprast un radoši risināt problēmas, lai viņi šīs prasmes varētu izmantot ne tikai skolā, bet arī ārpus tās.

Dažiem skolēniem ir redzējums un pieeja, kas ļauj viņiem gūt labākus rezultātus ārpus skolas nekā skolā. Tāpēc mūsu projekti paver iespējas katram nākt ar savu ieguldījumu.

Kas ir galvenie punkti, lai
attīstītu projektu?

ŠIS PROJEKTS IR IESPĒJAMS, PATEICOTIES JUMS

Jūsu darbs organizācijā Pārmaiņu dizains, Spānija (*DFC Spānija*) ir būtiski svarīgs. Tas attiecas gan uz priekšlikuma izklāstu, gan palīdzību, ko sniegsiet katrai komandai projekta īstenošanā. Esiet optimisti un izbaudiet visu, ko darāt, rūpējoties par to, lai grupā valdītu pozitīva, atvērta un aktīva attieksme, un parādot, ka viss ir iespējams.

Projekta galvenie varoņi ir bērni

Jūsu skolēniem ir iespēja būt pašiem atbildīgiem par saviem projektiem. Bērniem ir uzdevums interpretēt to, kas notiek attiecīgajā vidē, radīt idejas, pieņemt lēmumus. Skolotāja uzdevums ir viņiem palīdzēt, uzņemoties pavadoņa lomu un radot vajadzīgos apstākļus skolēnu projektu izstrādāšanai.

Tas ir aizraujošs ceļojums, kas prasa lielu uzmanību un paredz ļoti dažādu uzdevumu veikšanu. Dažreiz vajadzēs pastrādāt, lai uzlabotu saziņu grupā, pieņemt kādu lēmumu vai varbūt vienkārši sagādāt materiālus darbam.

Uzticieties procesam

Mēs esam pieraduši risināt uzdevumus lineāri, virzoties no problēmas tiešā ceļā uz tās risinājumu un meklējot vienīgo pareizo atbildi konverģentā procesā, pamatojoties uz loģisko domāšanu. Dažreiz tas notiek sasteigti. Filozofija, uz kuru balstās *DFC Spānija*, stimulē īpašības, kurām vajadzīga gan konverģenta, gan diverģenta pieeja, piemēram, radošumu. Ir vajadzīga diverģence, lai redzētu lielāku potenciālo iespēju diapazonu, un pēc tam – konverģence, lai izvēlētos labākās no šīm iespējām.

Potenciālo risinājumu iespējām paplašinoties, palielinās nenoteiktība, un tas var radīt nepatīkamu sajūtu, ka atrodamies sava veida «miglā». Tad gluži parastā veidā raisās domas, ka esam apmaldījušies vai novirzījušies no pareizā ceļa. Var likties pārsteidzoši, bet tieši tā ir zīme, ka ejam pareizajā virzienā.

Katram posmam ir jāvelta pietiekami ilgs laiks, tas jāpavada bez steigas, jo ir lietas, ko nedrīkst sasteigt, un jāuzticas procesam – projektiem virzoties uz priekšu, nenoteiktība izzudīs.

Veiciniet empātiju

Ir svarīgi, lai bērni spētu uz lietām paraudzīties no citu cilvēku skatpunktiem. Tas viņiem palīdz saprast un iztēloties risinājumus, kas balstīti uz empātiju.

Pirms sākat darbu pie projektiem, piedāvājiet skolēniem veikt vingrinājumu. Uzaiciniet viņus apskatīt savu mugursomu un padomāt, kā viņi to lieto. Vēlāk, strādājot pāros, viņiem būs jāmēģina saprast, kā mugursomu lieto pārnieks. Kur viņš to atstāj, atgriežoties no skolas? Kad viņš to izmanto? Kā viņš to nēsā? Kas mainās no dienas dienā? Vai viņš to nēsā savādāk?

Mudiniet uz sadarbību

Darbs komandā ir aizraujošs un auglīgs; jebkura komanda ir stiprāka par katru cilvēku atsevišķi. Tomēr tas ne vienmēr ir viegls darbs. Jāpanāk vienošanās un jāpieņem lēmumi, kas patīk visiem, un tas nozīmē kompromisus.

Dažreiz skolēniem var būt grūti piekāpties. Vienam skolotājam der strādāt ar 20-30 skolēnu lielu grupu, kurā ir nelielas komandas pa 4-6 bērniem tā, lai viņi spētu paši tikt ar sevi galā.

Mudiniet viņus ieklausīties vienam otrā

Darbojoties gan lielās grupās, gan mazās komandās mums ir jāieklausās citos un, pat ja mēs viens otram nepiekrītam, jāuztver citu domas un viedokļi par tikpat pamatotiem kā mūsējie.

Mudiniet skolēnus iesaistīties domu apmaiņā vienam ar otru un uzmanīgi ieklausīties, kā viņi skaidro savu izpratni un dalās savā redzējumā ar grupu.

Lieciet viņiem justies kā daļai no kaut kā lielāka un ļaujiet viņiem saprast, ka galvenais nav vis rūpēties par savu, bet gan visas komandas ideju realizēšanu.

SAGATAVOJIET «SKATUVI» IEPRIEKŠ

DFC Spānija projekta dienās darba ritms visdrīzāk būs atšķirīgs no ierastā. Veiciet nepieciešamos priekšdarbus, lai pilnībā izbaudītu savus projektus.

Izplānojiet procesus

Darba plānošanai ir dažādi varianti atkarībā no laika, ko nolemjat tam veltīt.

Pilna darba nedēļa (piecas dienas) pa 5-6 stundām dienā ir pietiekams laiks, lai apsvērtu visus posmus bez pārmērīgas steigas un neko nepalaistu garām.

Izveidojiet darba plānu, kas palīdz visām komandām orientēties procesā vienā un tajā pašā ritmā, lai tās varētu tikt un viena otrai izstāstīt par svarīgāko.

Tālāk ir aptuveni norādīts katram posmam vajadzīgais laiks.

Izvēlieties ietvaru

Skolēni darbosies pie projektiem, kuru mērķis ir uzlabot pasauli, sākot no vides, kurā viņi atrodas.

Lai izvairītos no pārāk plašas pieejas, ieteicams ierobežot projektu, piedāvājot tam noteiktu ietvaru.

Izvēlieties plašu un pievilcīgu ietvaru, kas ļautu apzināt vairākus iespējamus rīcības virzienus.

Ietvars var būt fiziska vieta (skola vai apkaimē..), bet var atrast arī citus motivējošus ietvarus (sadarbība starp skolām, bērna līdzdalība..).

Informējiet skolu

Projekta izstrādāšanas laikā ikdiena būs citāda. Var mainīties veids, kā tiek izmantots laiks un telpa.

Dažas skolas ir atvēlējušas pasākumam plašas telpas, piemēram, sporta zāli vai rotaļu laukumu, un pat mainījušas stundu saraksta izkārtojumu.

Skolēni rīkosies patstāvīgāk un pārvietosies vairāk un biežāk, nekā skolā parasts.

Izstāstiet par projektu visam skolotāju kolektīvam un informējiet par iespējamām izmaiņām.

Telpa iedvesmo

Sagatavojiet klasi tā, lai telpas iekārtojums sekmētu darbu komandās un savstarpēju sadarbošanos, nosakot zonas, kas kopīgas visām komandām, un atsevišķas zonas katra projekta izstrādei.

Lieciet lietā iztēli – visparastāko telpu var pilnībā pārvērst, vienkārši pārvietojot priekšmetus, kuri tur parasti atrodas.

Kopdarbam noderēs lieli galdi (vai sargrupēti mazi galdi), brīva vieta, kur padomāt, un vēl – vieta, kur atpūsties.

100% vizualizācija

Darba process nav lineārs – tajā būs virzība gan uz priekšu, gan atpakaļ, atgriežoties pie iepriekšējā, lai to pārskatītu. Ja visa informācija būs pārskatāma, vajadzības gadījumā varēs veikt uzlabojumus iepriekšējos posmos.

Procesa vizualizācija palīdzēs gan jums, gan skolēniem paturēt prātā katru posmu kā daļu no kopainas. Lai dalītos visā, ko jūs radāt, materiālus ir ērti un praktiski piestiprināt pie sienām.

Sagatavojiet materiālus

Pirms projekta uzsākšanas sagatavojiet nepieciešamos materiālus, lai tie būtu pieejami ikvienam.

Jums būs nepieciešami šādi materiāli:

- Post-it piezīmju lapiņas dažādās krāsās
- Lielas papīra loksnes
- Kartons
- Līmlenta
- Marķieri
- Plastilīns
- Šķēres
- Uzlīmes

IZKLĀSTIET IDEJU SKOLĒNIEM

Lai projekti izdotos, skolēniem ir svarīgi zināt, ka galvenie varoņi ir viņi paši, un tāpēc viņiem pašiem ir jāizlemj par savu dalību – ir laiks aicināt viņus kļūt par DFC Spānija daļu.

Iedvesmojiet viņus ar stāstiem

Ļaujiet viņiem uzzināt par DFC Spānija, parādiel viņiem videofilmu, kurā kustības Pārmaiņu dizains dibinātāja Kirāna Ber Seti [Kiran Bir Sethi] skaidro, kas mēs esam.

<https://www.youtube.com/watch?v=1Mtxh5qXpN4>

Projekta skaidrošanai un bērnu iedvesmošanai ir arī citas videofilmas portālos

<http://dfcworld.com/dfc/SPAIN/>

<http://www.youtube.com/user/D4CSpain>

Daudzās no šīm videofilmām ir stāsti par bērniem, kuri jau izstrādājuši projektus. Pēc noskatīšanās pajautāriet skolēniem, ko viņi par tiem domāja un vai viņi vēlētos uzzināt vairāk.

Izskaidrojiet viņiem projektu

Pārrunāriet ar skolēniem, kas ir DFC.

Pārmaiņu Dizains ir globāla kustība, kas piedāvā bērniem iespēju īstenot pašiem savas idejas, lai mainītu pasauli, sākot ar vidi, kurā tie dzīvo.

Katra definīcijas daļa satur svarīgu vēstījumu. Lai tos labi saprastu, var uzdot šādus jautājumus:

Kāds ir projekta mērķis?

Galvenais mērķis ir mainīt pasauli.

Kam tas ir jādara?

Tu uzņemies vadību!

Vai tas ir obligāti?

Tā ir iespēja. Vai tu vēlētos piedalīties?

Kas ir jādara?

Jārealizē savas idejas praksē – runa ir par «darīšanu» nevis to, ka «kāds liek darīt».

Vai mēs esam vieni?

Piedalās 70 valstis.

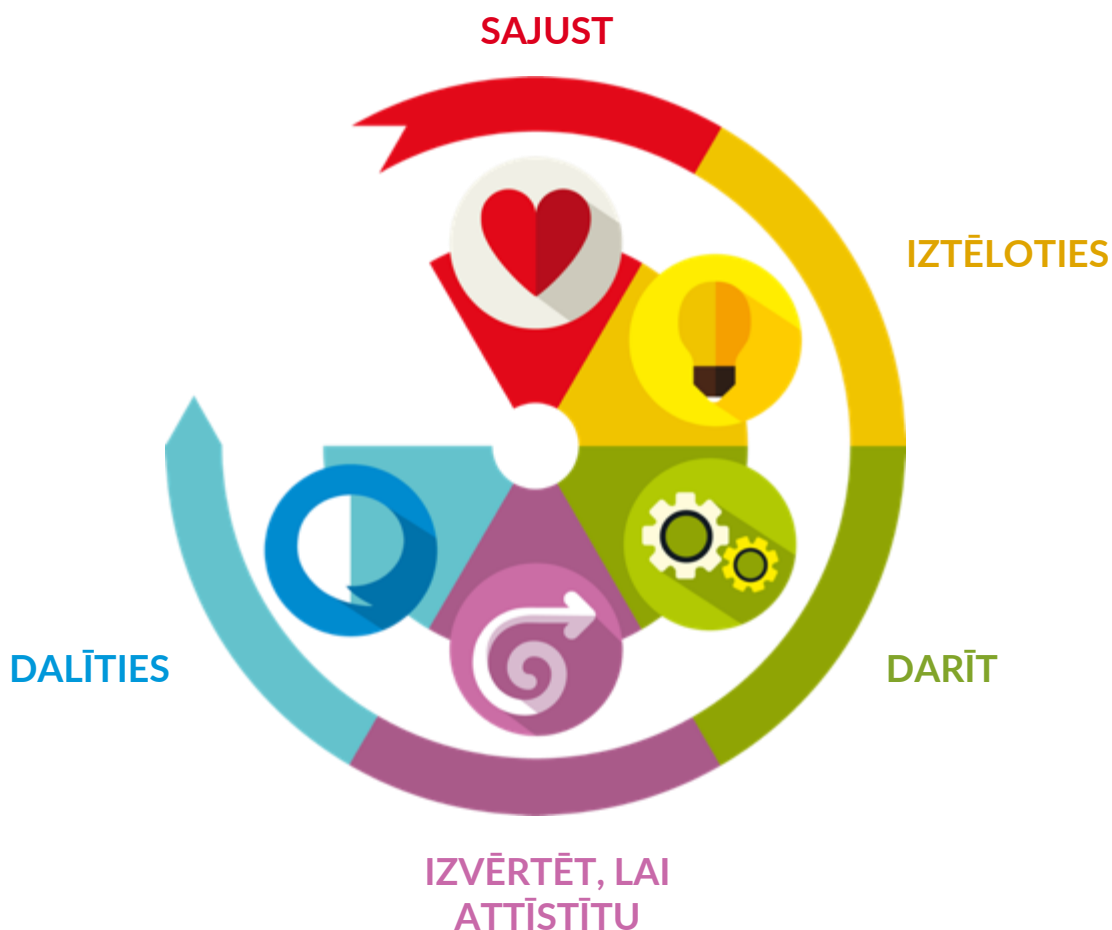
Kādus vārdus mēs no jums gaidām, kad jūs būsiet pabeiguši savus projektus?

**ES
VARU!**

Pastāstiet par procesa «soļiem»

Izskaidrojiet skolēniem piecus soļus, kas viņiem jānoiet, izstrādājot projektu: **sajust, iztēloties, darīt, izvērtēt, lai attīstītu, un dalīties.**

Šī dokumenta turpmākajās lappusēs katrs solis būs sīki aprakstīts.

Palūdziet skolēniem dokumentēt savus projektus

Mudiniet skolēnus fotografēt, ierakstīt videofragmentus, zīmēt, ... atzīmēt teiktos vārdus un fiksēt īpašos brīžus ... visu, kas palīdzēs viņiem izveidot stāstu, ko izstāstīs citiem cilvēkiem dalīšanās posmā.

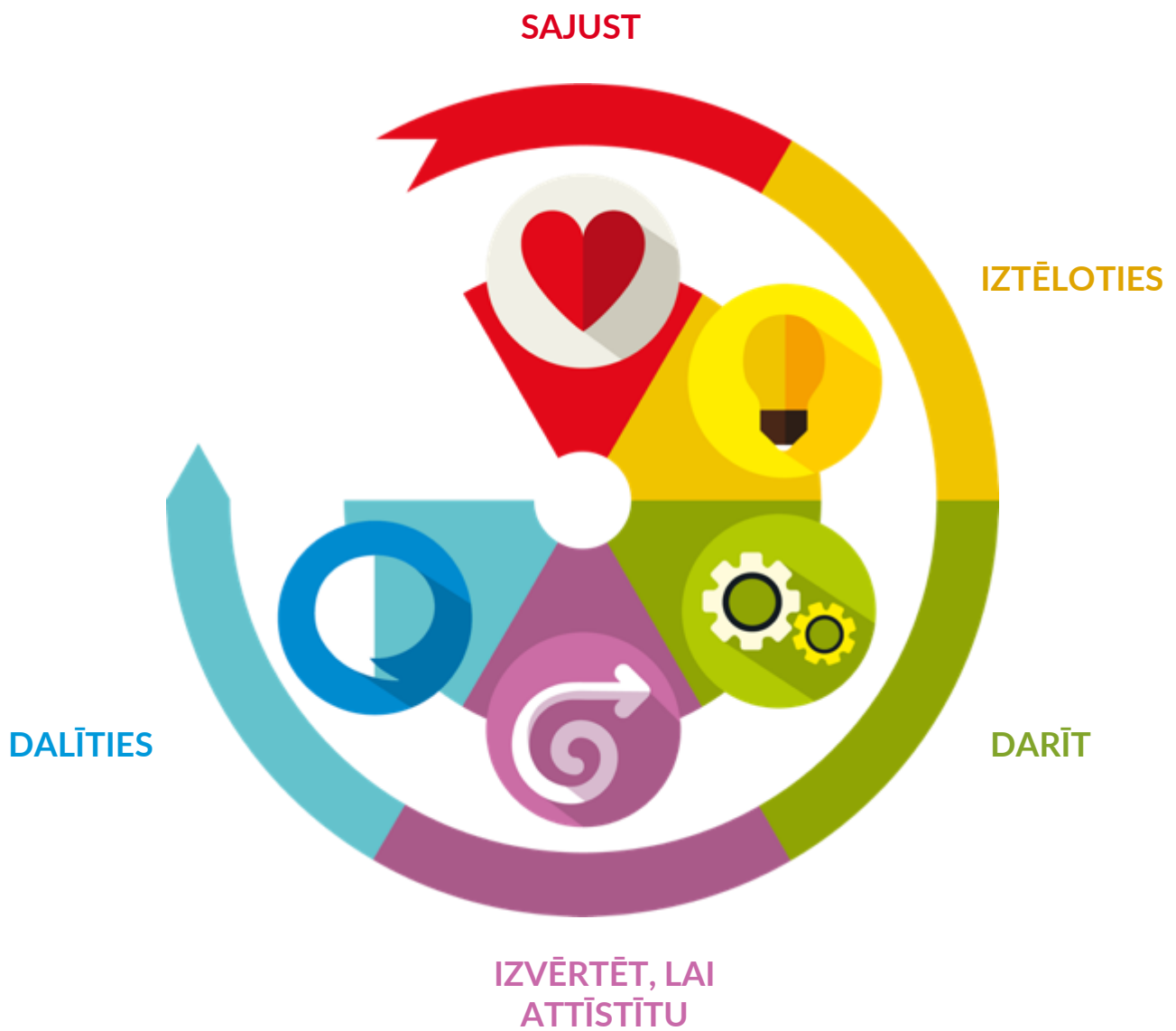
Labi noderēs fotoaparāts un videokamera. Tomēr šodien mums ir iespēja fotografēt un uzņemt videofragmentus, izmantojot mobilo telefonu. Izmantojiet šo iespēju!

Ja pamanāt, ka dažiem bērniem projektu laikā zūd motivācija, varat situāciju izmantot, ierosinot viņiem uzņemties visa notiekošā dokumentēšanu.

Kāda ir projektu
struktūra?

IEDALĪJUMS PIECOS SOĻOS

Katrs solis ietver sevī nelielu procesu

Ko tu zini par savu apkārtni?
Sistematizē informāciju
Nosaki darbības virzienus
Izvēlies virzienu
Paplašini izpratni
Apkopo, ko esi uzzinājis
Izvirzi problēmu

Tas ir solis, kurā bērni apzina iespējamus rīcības virzienus, pamatojoties uz situācijām vidē, kurā viņi vēlētos redzēt pārmaiņas.

Ierosini daudzas idejas
Izvēlies labākos risinājumus
Izveido prototipu
Konkretizē savu priekšlikumu
Sastādi rīcības plānu

Solis ietver ideju radīšanu un tālāku izstrādi iepriekšējos posmos analizēto situāciju uzlabošanai un gatavošanos šo ideju īstenošanai praksē.

Veic rīcību

Rīcības plāna īstenošana, lai realizētos priekšlikumi par pārmaiņām.

Pārdomā gūto pieredzi
Panāc, lai projekts attīstās

Tas ir brīdis, kad mēs pārdomājam savu pieredzi un iedomājamies iespējamās turpmākās darbības. Citiem vārdiem, tā ir izvērtēšana un attīstīšana.

Iepazīstini ar savu projektu
Dalies ar projektu

Mudiniēt bērnus pastāstīt citiem par saviem projektiem un pieredzi, uzsverot, kas ir labi izdevies un ko varētu uzlabot.

Kā lietot šo
ceļvedi?

Turpmākajās lappusēs detalizēti, **soli pa solim** ir aprakstīts darba process.

Katrā posmā atradīsiet titullapu, vispārīgu skaidrojumu un detalizētu skaidrojumu par katru soli.

Šis process ir paredzēts, lai

- veidotu projektus kopā ar bērniem un jauniešiem **vecumā no 8 līdz 14 gadiem**. Tomēr iniciatīvu DFC Spānija ir derīga iniciatīva jebkurai grupai un vecumam.
- **īstenotu to vienas nedēļas laikā**. Mūsu pieredze liecina, ka nedēļa ir pietiekami ilgs laiks, kas ļauj koncentrēties uz visām projekta stadijām, nesasteidzot projektu. Tomēr grafiku pēc vēlēšanās var arī saīsināt vai pagarināt – pamēģiniet pašī!

Mēs ceram, ka šis ceļvedis jums noderēs projektu izstrādē un arī kā sākuma punkts, lai strādātu pie citiem procesiem, piemērojot tos attiecīgās grupas īpatnībām.

Katrs solis ir parādīts lapā šādā izkārtojumā.

Virsrakstā ir norādīts kopējā procesa attiecīgais posms.

WHAT DO YOU KNOW ABOUT YOUR SURROUNDINGS?

Based on the proposed framework, encourage your students to think about actions, situations and behaviours in the environment that affect them, worry them, that they like or dislike: things they have observed or experienced related to the framework.

Prepare a large sheet of paper and place it on the board or wall. Ask them to write down in large, clear letters anything they think is relevant, noting each observation on a post-it. Have them stick the post-its on the paper you prepared. The process is very simple: "I think something, write it down, say it out loud and stick it on."

They disagree with some of the observations, and they may even be true to you. Don't worry and let it flow, because now is the time to let them think and feel freely.

It is important to be aware that this is the space to find 'facts' and not solutions. Encourage them to concentrate on what they know, think or feel. Encourage the search for solutions for the Imagine step.

Whole group (20-30 participants)

30 min. 2x

Large sheet of paper
Masking tape
Post-it
Markers

Work process

DESIGN for CHANGE ESPAÑA

Šajā blokā ir norādīts veicamā soļa nosaukums un dots tā apraksts.

Labajā slejā norādīts vingrinājumam ieteiktais dalībnieku skaits, paredzamais laiks un nepieciešamie materiāli.

Brīvā vieta ir paredzēta, lai pierakstītu ar katru vingrinājumu saistītos novērojumus un idejas.

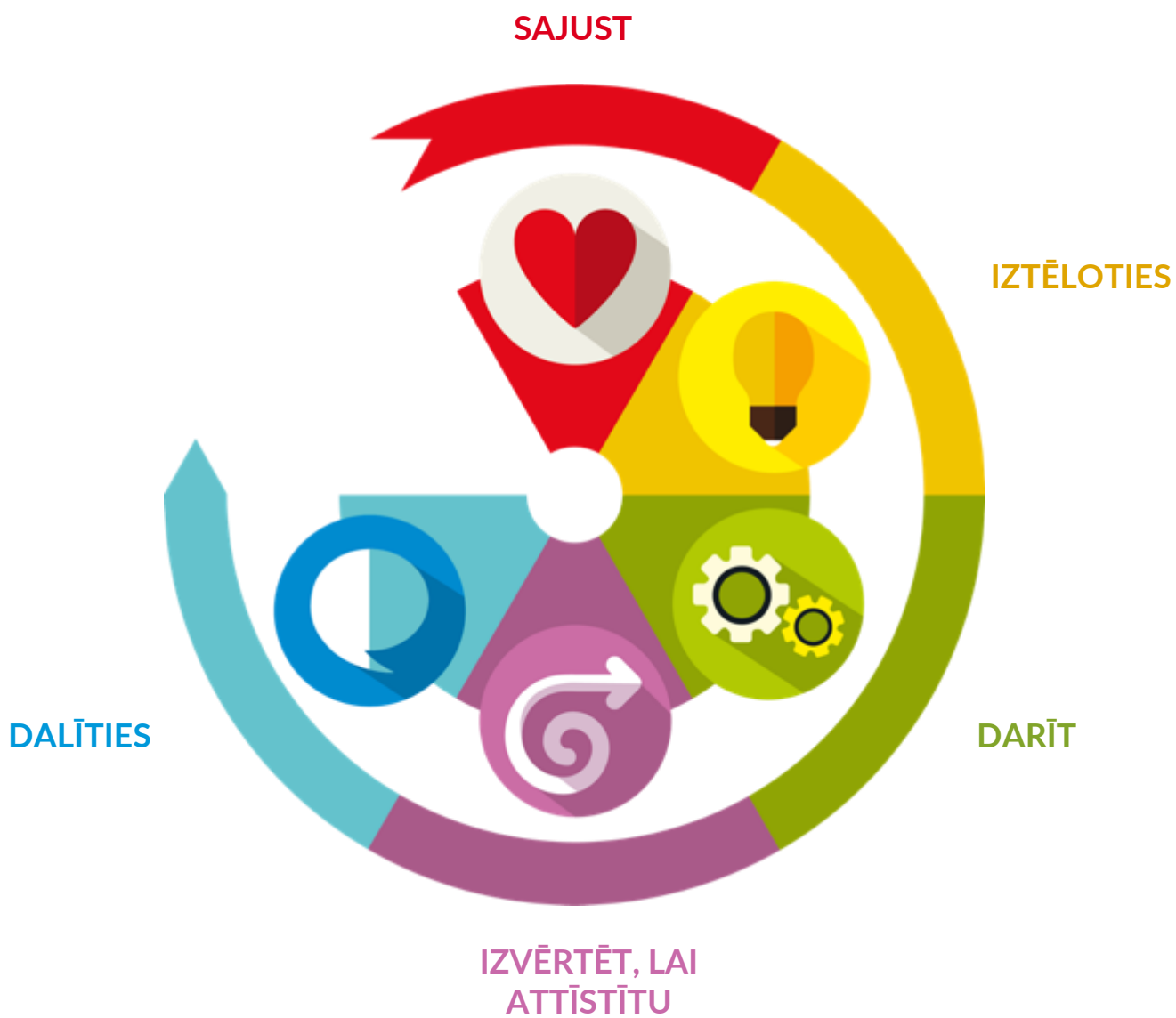

Projektu laikā uzņemtās fotogrāfijas var sniegt vizuālu priekšstatu par to, kas notiek katrā solī.

Darba
process

IZSTRĀDES PIECI SOĻI

SAJUST

LAI SAJUSTU, JĀUZTVER, JĀINTERPRETĒ UN JĀSAPROT PASAULE, KURĀ MĒS DZĪVOJAM

Procesa pirmajā solī bērni cenšas apzināt situācijas, kas ietekmē viņu dzīves vidi, un ko, viņuprāt, varētu uzlabot. Solis **SAJUST** paredz izpēti, kuras gaitā bērni, vērojot, klausoties un analizējot, paplašina zināšanas par sevi un apkārtējo vidi. Lieciet skolēniem sajost, ka lietas, kas viņus satrauc, ir patiešām svarīgas un ir vērts iedziļināties, lai labāk izprastu viņu domas.

KO TU ZINI

PAR VIDĪ, KURĀ TU DZĪVO?

Pamatojoties uz piedāvāto ietvaru, mudiniet skolēnus domāt par apkārt vērojamo rīcību, situācijām un uzvedību, kas viņus ietekmē, uztrauc, viņiem patīk vai nepatīk – lietām, ko viņi ir novērojuši vai pieredzējuši saistībā ar attiecīgo ietvaru.

Sagatavojiet lielu papīra loksni un piestipriniet to pie tāfeles vai sienas. Aiciniet bērnus lieliem, skaidriem burtiem pierakstīt visu, ko viņi uzskata par būtisku, atzīmējot katru novērojumu uz *post-it* lapiņas. Pasakiet, lai viņi piestiprina *post-it* lapiņas uz jūsu sagatavotās papīra loksnes. Process ir ļoti vienkāršs: «Man prātā ir kāda doma, es to pierakstu, pasaku skaļi un piestiprinu lapiņu pie loksnes».

Varbūt jūs dažiem novērojumiem nepiekritīsiet, un tie jums pat var likties nepatiesi. Lai tas jūs nesatrauc; ļaujieties procesam, jo šis ir īstais brīdis, kad viņi var domāt un justies brīvi.

Ir svarīgi saprast, ka šajā posmā tiek apzināti «fakti», nevis «idejas». Mudiniet viņus koncentrēties uz to, ko viņi zina, domā un jūt, atliekot risinājumu meklēšanu uz nākamo soli «Iztēloties».

Visa grupa
(20-30 dalībnieki)

30 min.-2 stundas

Liela papīra loksne
Līmenta
Post-it lapiņas
Marķieri

SISTEMATIZĒ INFORMĀCIJU

Jūsu priekšā tagad ir liels skaits *post-it* lapiņu ar visdažādāko informāciju.

1. variants

Lūdziet skolēnus doties pie sienas vai tāfeles un pārkārtot lapiņas, saliekot vienkopus tos novērojumus, kas pēc viņu domām ir saistīti. Katrs bērns lapiņas grupēs savā kārtībā, un starp bērniem būs arī tādi, kas vēlēšies dažus vērojumus likt kopā, kamēr citi domās, ka tie jānodala. Mudiniet viņus izskaidrot viens otram, kāpēc viņu domas ir tādas vai citādas. Šis ir piemērots brīdis labas sarunas uzsākšanai un turpināšanai.

Dinamika ir acīmredzami haotiska, jo visi bērni darbojas vienlaicīgi, bet viss notiek ātri un viegli, un tas ir ļoti labs laiks daudzvirzienu komunikācijai.

Beigās visi novērojumi būs redzami sagrupēti «informācijas mākoņos» atbilstoši pašas grupas kritērijiem.

Visa grupa
(20-30 dalībnieki)

30 min.-2 stundas

-

2. variants

Palūdziet skolēniem vismaz 10 minūtes uzkvēties pie sienas vai tāfeles un izlasīt *post-it* lapiņās rakstīto. Visu norādīto faktu vidū katrs bērns izvēlas divus galvenos aspektus, kas viņam pētītajā ietvarā šķiet svarīgākie, un uzraksta tos uz divām jaunām dažādu krāsu *post-it* lapiņām.

Pēc tam viņi darbojas pa pāriem, un bērniem tiek dotas 5 minūtes laika, lai runātu par tām divām lapiņām, kuras katrs izvēlējās. Viņi runā tik ilgi, līdz savā starpā izlemj, kurus divus būtiskos faktus no četriem viņi vēlas saglabāt. Ja bērni to uzskata par nepieciešamu, viņi var formulēt uzrakstīto citos vārdos.

Nākamajā kārtā divi pāri tiek apvienoti, un visiem četriem bērniem jāvienojas par diviem svarīgākajiem jautājumiem.

Tad visa 20 bērnu lielā grupa pulcējas kopā, un tai ir 10-12 novērojumi, kas kopīgi atzīti par svarīgiem, lai izprastu ietvaru un ar to strādātu. Ir laiks sēsties aplī un runāt par saviem lēmumiem. Bērniem tiek dotas 10 minūtes izlemšanai, vai viņi vēlas šos 10-12 faktus paturēt vai kādu no tiem mainīt.

30 min.- 1 stunda

Post-it lapiņas
Marķieri

NOSAKI

GALVENOS RĪCĪBAS VIRZIENUS

Ja jūs izvēlējāties **1. variantu...**

Katrs «mākonis» atspoguļo tādu situāciju kopumu, kurā no skolēnu viedokļa ir kāds konflikts. Dodieties no mākoņa uz mākonī un komentējiet to, kas tajos ir ierakstīts. Iztaujājiet viņus par katru mākonī – vai viņi var koncentrētā veidā izteikt novērojumus, kas tajā apkopoti. Ir ļoti lietderīgi mākonī ierakstīto apkopot vienā teikumā ar teikuma priekšmetu un izteicēju. Būs noderīgi izmēģināt vairākas iespējas. Kad esat atraduši frāzi, kas skaidri izsaka mākonī teikto, uzrakstiet to uz lielas papīra lapas un piestipriniet blakus atbilstošajam mākonim.

Bērniem šī darbošanās varētu likties nogurdinoša, un tāpēc jums varbūt gribēsies veikt šo soli mazliet ātrāk. Esiet pacietīgi un mudiniet skolēnus neatkāpties, līdz viņi atrod sev piemērotu teikumu, jo tas palīdzēs apzināt iespējamās darbības virzienus projektu izstrādei. Lieciet lietā savu intuīciju, lai palīdzētu viņiem noteikt, kas viņiem patiešām ir svarīgs, pastiprinot viņu motivācija un mudinot viņus vairāk iesaistīties turpmākajos soļos.

Ja jūs izvēlējāties **2. variantu...**

Skolēni, strādājot pa pāriem, ņem vienu no 10 *post-it* lapiņām, un viņu rīcībā ir 15 minūtes, lai vienkāršā veidā uzzīmētu to, kas tajā rakstīts, un uzrakstītu motivējošu teikumu, kas aicina pašus rīkoties. Katrs zīmējums kopā ar šo teikumu kļūst par darbības virzienu, kas parāda konkrētu un būtisku problēmietvara aspektu un paver ceļu risinājumam. Tāpēc ir svarīgi izvairīties no virspusējas pieejas, un jācenšas iedziļināties.

Tad bērni visu paveikto liek kopā.

Visa grupa
(20-30 dalībnieki)

1-3 stundas

Papīra lapas
Marķieri
Līmleнта

30 min.- 2 stundas

Papīra lapas
Marķieri

IZVĒLĪES DARBĪBAS VIRZIENU

Kad ir apzināti iespējamie projektu izstrādes virzieni, ir svarīgi izvēlēties, pie kura(-iem) no tiem strādāt.

Lai labāk izvēlētos, var balsot divās kārtās. Palūdziet bērņus nobalsot par divām vai trim problēmām, kas viņiem šķiet visinteresantākās/vissvarīgākās. Izvēlieties tās, par kuriem nobalsojis vislielākais skaits skolēnu, un tad aiciniet viņus nobalsot vēlreiz, šoreiz ļaujot katram skolēnam balsot tikai par vienu problēmu.

Nav svarīgi izvēlēties tikai vienu darbības virzienu, bet paturiet prātā, ka jo lielāks skaits virzienu, jo sarežģītāks būs projekts.

Pārliecinieties, ka viņi izlemj strādāt pie problēmām, kas viņiem patiešām ir svarīgas – pajautāriet, kā tās viņus ietekmē, kas viņiem tajās ir svarīgs, kāpēc viņi vēlas tās atrisināt.

Balsošanu var veikt ātri un viegli, pieceļoties un izdarot atzīmi ar marķieri vai piestiprinot uzlīmi, lai parādītu savu izvēli.

Visa grupa
(20-30 dalībnieki)

30 min.-2 stundas

Marķieri
vai uzlīmes

PAPLAŠINI IZPRATNI

Bērniem ir pienācis laiks paplašināt un bagātināt savu redzējumu par situāciju, kuru viņi ir izvēlējušies uzlabot.

Ir svarīgi, lai viņi saprot, kā un kāpēc šādas situācijas rodas un ko domā citi cilvēki. Ja bērni, piemēram, vēlas uzzināt vairāk par to, kāpēc parkos ir daudz atkritumu, viņiem vajadzētu doties uz parku un vērot, kā un kāpēc šie atkritumi tur nokļūst, aptaujājot gan tos, kuri parku izmanto, gan arī tos, kuri to kopj.

Pajautājiet saviem skolēniem, kurus cilvēkus, viņuprāt, šī situācija var ietekmēt, un, kad viņi to ir noskaidrojuši, mudiniet bērnus doties un runāt ar šiem cilvēkiem, lai uzzinātu, kā viņi izjūt attiecīgo situāciju.

Svarīgi ir nevis uzzināt, vai bērnu izdomātais citiem ir pa prātam, bet gan zināt, ko cilvēki domā par attiecīgo tematu – labāk ir uzdot atvērtus jautājumus, kas ļauj raisīties sarunai, uzklaut anekdotes un piemērus, izvairoties no slēgtiem jautājumiem.

Aiciniet bērnus pierakstīt visu, kas piesaista viņu uzmanību, neko neatstājot bez ievēribas, pēc iespējas labāk dokumentējot savu izpēti (zīmējumos, fotogrāfijās, videoierakstos..). Atgādiniet skolēniem, ka, pirms viņi fotografē vai ieraksta videofragmentu, ir jāpalūdz atļauja.

4-6 dalībnieku komandas

1-3 stundas

Piezīmju grāmata
Zīmulis
Fotoaparāts
Videokamera

APKOPO UZZINĀTO

Dodiet bērniem nedaudz laika, lai viņi varētu dalīties savā starpā ar savas komandas novērojumiem. Kad esat beiguši, palūdziet viņiem apkopot visu, ko viņi zina, paskaidrojot bērniem –

kāda ir situācija

Iespējams, ka, pamatojoties uz uzzināto, bērni ir izveidojuši jaunu interpretāciju, un tādējādi viņu darba fokuss ir mainījies.

Ja tā, palūdziet viņus pārfrāzēt sākotnējo teikumu, kurā viņi apkopoja mākoņa saturu darbības virziena izteikšanai, atbilstoši jaunajai izpratnei un aiciniet viņus to uzrakstīt lieliem burtiem uz jaunas papīra lapas.

kas ietekmē situāciju un kā situācija ietekmē viņus

Atgādiniet viņiem, ka jo skaidrāk un uzskatāmāk viss ir izteikts, jo labāk. Ļoti labi palīdz zīmējumi. Piedāvājiet bērniem kartona lapas, lai informācija saglabātos lielā izmērā.

Ja vairākas komandas strādā pie vienas un tās pašas situācijas, iesakām šo materiālu izmantot, lai savstarpēji iepazītos ar rezultātu.

4-6 dalībnieku komandas

30min.-2 stundas

Lielas kartona lapas
Marķieri

RADI

IZAICINĀJUMU

Šo soli var izlaist, ja skolēnus motivē iepriekšējā solī izvēlētais un/vai no jauna noformulētais darba virziens. Ja turpēsim darba virziens, kas izteikts vienā teikumā, viņus nemotivē, ierosiniet to pārvērst izaicinājumā. Šim nolūkam var izmantot stratēģiju «**Kā mēs varētu...?**»; to dara šādi.

Iedomājieties, ka jūs saskaraties ar situācija, ka parkos ir daudz atkritumu un jums nav ērti tajos rotaļāties. Tas tūlīt pat rada jautājumu – kā mēs varētu parūpēties, lai parki kļūtu tīrāki? Bet var mēģināt meklēt arī citus saistītus izaicinājumus.

Kā mēs varētu?

- ... panākt, lai cilvēki uztur parkus tīrus?
- ... panākt, ka parkos uzkopšana notiek pati no sevis?
- ... pārvērst atkritumus par kaut ko, kas nav atkritumi?
- ... pārvērst atkritumus šūpolēs?
- ...

Aiciniet viņus formulēt vairākus izaicinājumus un izvēlieties vienu – vispievilcīgāko un vismotivējošāko. Uzrakstiet izvēlēto izaicinājumu lieliem burtiem uz papīra lapas un sastipriniet to kopā ar materiāliem, kurus esat radījuši.

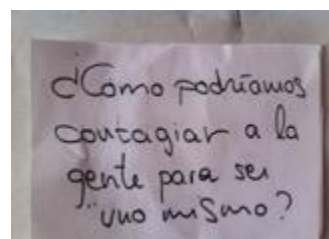
4-6 dalībnieku komandas

30 min.-2 stundas

Papīra lapas
Marķieri

IZTĒLOTIES

JŪSU IZTĒLE IR PIRMAIS SOLIS CEĻĀ UZ JAUNAS REALITĀTES VEIDOŠANU

Šajā solī bērni izstrādās veidus, kā atrisināt problēmu, kuru viņi ir pētījuši.

IZTĒLOTIES ir radošs un uz sadarbību vērsts solis, kurā parādās un tiek ienestas grupā daudzas dalībnieku neparedzētas prasmes.

Uzticieties savu studentu spējai iztēloties tūkstošiem brīnišķīgu risinājumu un pārvērst tos dzīvotspējīgos un vērtīgos priekšlikumos.

NĀC KLAJĀ

AR DAUDZ IDEJĀM

Labākais veids, kā atrast labas idejas, ir radīt daudz no tām. Mēs piedāvājam divus veidus, kā atvieglot ideju radīšanu atkarībā no tā, kā grupa ir sadalīta, lai strādātu.

Veselas grupas
vai komandas

Ja visi ir izvēlējušies to pašu fokusu

Novietojiet lielu papīra loksni uz tāfeles vai sienas un aiciniet grupu pulcēties tās priekšā. Palūdziet bērniem skaļi pateikt visas idejas, kas viņiem varētu būt. Pierakstiet visus priekšlikumus lielā drukā kā sarakstu uz papīra.

Ja ir izvēlēti vairāki fokusi

Palūdziet katrai komandai paņemt papīra lapas visiem dalībniekiem un sēdēt aplī. Vingrinājumu veido katrs komandas dalībnieks, kurš raksta piecas idejas uz papīra lapas un nodod tās personai labajā pusē, kas uz šīs papīra lapas raksta piecas jaunas idejas, turpinot, līdz visi ir uzrakstījuši uz visām papīra lapām.

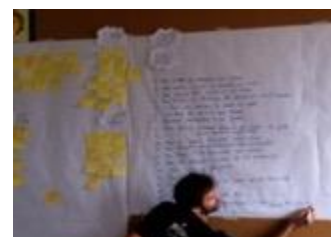
30 min.-2 stundas

Liela papīra loksne
Līmleņa
Papīra lapas
Marķieri
Zīmuli

Mudīniet grupu izmantot savu iztēli, sniegt drosmīgas, trakas, tēlainas idejas; nespriežot par kādu priekšlikumu un balstoties uz citu idejām. Viņi var pieņemt ideju, kas ir pateikta, un sadalīt to divās daļās, pārspīlēt, pārveidot, salikt kopā ar citiem ... Lai to izdarītu, ir svarīgi ieklausīties vienam otrā: lūgt cienīt savu kārtu runāt un mēģināt izteikt savas idejas vienkāršā un skaidrā veidā.

Kad sākas prāta vētras sesija, sākumā daži priekšlikumi nāk klajā kautrīgi (smidzina!), tad daudzi nāk klajā (lietus!) un beidzot atkal sāk 'smidzināt'. Esiet pacietīgi un uzticieties saviem skolniekiem: idejas nāks klajā!

IZVĒLIES

LABĀKOS RISINĀJUMUS

Jūsu skolēni tagad saskarsies ar daudzām iespējamām idejām, tāpēc viņiem ir jāizvēlas, kuru(-as) viņi īsteno.

Ir svarīgi, lai viņi ticētu idejām, kuras viņi gatavojas attīstīt: lūdziet viņus balsot individuāli par priekšlikumiem, kas viņiem patīk un kas viņiem šķiet interesanti ... Pietiek ar 3 vai 4 balsīm uz vienu cilvēku, lai gan tas ir atkarīgs no tā, cik daudz idejas ir radušās. Izvēlieties idejas, kas ir saņēmušas visvairāk balsu no grupas, un apspriediet tās ar visiem, mudinot viņus iztēloties, kuras vislabāk var palīdzēt atrisināt problēmu.

Pēc tam balsojiet otru reizi, izmantojot vienu balsi katrai personai. Šajā otrajā kārtā jūs varat izvirzīt jaunus kritērijus, piemēram, vai tie ir oriģināli risinājumi, vai tiem ir potenciāls uzlabot daudzu cilvēku dzīvi, vai tie ir ilgtspējīgi, vai tos var viegli īstenot, utt.

- Ja visa grupa strādā ar vienādu fokusu, izvēlieties visvairāk nobalsotās idejas un sadaliet komandās, lai strādātu pie dažādām idejām.
- Ja grupa jau ir sadalīta komandās, lai strādātu pie dažādiem fokusiem, lūdziet katrai komandai izvēlēties ideju ar vislielāko balsu skaitu.

Visa grupa
vai komandas

45 min.-2 stundas

Uzlīmes
vai marķieri

IZVEIDO PROTOTIPU

Prototips ir pirmais idejas modelis vai versija, solis ceļā uz tās pastāvēšanu. Prototipu veidošana ir ļoti noderīga, lai labāk izprastu katra cilvēka redzējumu par ideju, tas arī palīdzēs viņiem labāk definēt, ko viņi vēlas darīt.

Ir daudz dažādu prototipu: zīmējumi, modeļi, kolāžas ... (atcerieties, ka "rokas arī domā") pat neliela teātra izrāde var darboties ļoti labi. Viss, kas palīdzēs idejai "ienirt realitātē".

Prototipiem jābūt vienkāršiem un noderīgiem, jo nolūks nav veidot mākslas darbus, bet gan sazināties dalībnieku starpā un labāk definēt ideju:

Palūdziet katrai komandai izveidot sava priekšlikuma prototipu un izskaidrot komandas dalībniekiem savu redzējumu par izvēlēto ideju.

Komandas ar
4-6 dalībniekiem

30 min.-3 stundas

Papīrs
Kartons
Līmента
Zīmūji
Marķieri
Plastilīns
...

RAKSTURO SAVU PRIEKŠLIKUMU

Kad bērni ir pabeiguši savus prototipus, lūdziet viņiem definēt:

Ideju

Īss teikums, kurā apkopots priekšlikums.

Kam tas ir paredzēts

Ko viņi vēlas sasniegt, kad priekšlikums tiks īstenots.

Kas nepieciešams, lai to īstenotu

Vajadzības gan no materiālajiem resursiem, gan citu cilvēku sadarbības ārpus komandas.

Uzrakstiet to uz liela kartona gabala, lai viņi to vienmēr varētu paturēt prātā.

Komandas ar
4-6 dalībniekiem

30 min.-2 stundas

Kartons
Marķieri

IZVEIDO RĪCĪBAS PLĀNU

Pēdējais solis pirms idejas īstenošanas ir rīcības plānošana.

Palūdziet katrai komandai pierakstīt uz 'post-it' lapiņām visus pasākumus, kas, viņuprāt, ir jāveic, lai ideju padarītu par realitāti (viens solis uz katras lapiņas) un pielīmējiet uz paneļa vai pie sienas.

Kad viņi ir pabeiguši, palūdziet viņiem sarindot norādītos soļus secīgi un noteikt, cik daudz laika viņiem būs nepieciešams to īstenošanai.

Komandas ar
4-6 dalībniekiem

30 min.-2 stundas

Post-it lapiņas
Marķieri

DARIT

VISVĒRTĪGĀKĀ MĀCĪŠANĀS NOTIEK

PANĀKOT PĀRMAIŅAS AR REĀLU RĪCĪBU

Šajā solī bērni veiks darbības reālajā pasaulē un redzēs, ka viņi var radīt būtiskas pārmaiņas pasaulē un bagātināt savu vidi.

DARĪT ir īpaši aizraujoši: tagad viss paveiktais darbs ir īstenots un bērni jūt, ka viņi var patiesi mainīt pasauli.

Atbalstiet grupu darbībās, ko viņi veiks, un izbaudiet šo brīdi, jo tas ir mirklis, kad idejas kļūst par realitāti.

SĀC RĪKOTIES

Viss, kas jums jā dara, ir jāpārlūko rīcības plāns un...

Aiziet!

Iespējams, ka darbības var neizrādīties tieši tādas, kā viņi bija sākotnēji iedomājušies. Neļaujiet viņiem kļūt neapmierinātiem, ja tas notiek, jo tas ir pirmais solis, "pirmā forma", kas tiek veidota viņu projektā. Vēlāk jūs varat to uzlabot un veikt attīstošas darbības: svarīgi ir tas, lai jūsu projekts nepaliek idejas līmenī.

Komandas ar
4-6 dalībniekiem

1-3 stundas

Atgādiniet viņiem uzņemt fotoattēlus, videoklipus, zīmēt, pierakstīt frāzes ... Izmantot jebkādu līdzekļus, ko viņi var izmantot, lai izveidotu savu stāstu **DALĪŠANĀS** posmā.

IZVĒRTĒT, LAI ATTĪSTĪTU

PĀRDOMAS PAR MŪSU RĪCĪBU LIEK MUMS AUGT

Šajā solī bērni pārdomās piedzīvoto.

IZVĒRTĒT, LAI ATTĪSTĪTU ir posms, kas sajauc evolūciju (*evolution*) un novērtēšanu (*evaluation*), tā mērķis ir projicēt nākotnes skatījumu, lai iztēlotos jaunas darbības, kas var bagātināt paveikto darbu.

Tas palīdz jūsu skolēniem atspoguļot pārdomas gan personīgi, gan kā grupai, norādot uz visu, kas vien ienākt prātā.

ATSPOGUĻO

SAVU PIEREDZI

Mēs piedāvājam divus vienkāršus novērtēšanas rīkus, kas ļauj gan pārdomāt, gan iztēloties savus projektus pēc pašreizējā brīža.

Visa grupa
(20-30 dalībnieki)

Anekdotas

Palūdziet saviem skolēniem uzzīmēt anekdoti saistītu ar gadījumu, kas ar viņiem notika projekta laikā un izraisa viņos emocijas. Kad zīmējumi ir pabeigti, varat tos kopīgot, komentējot katru anekdoti vai ielīmējot tos panelī, lai redzētu visa grupa.

1-3 stundas

Atšķirīgs, grūts, iemācīts

Sadaliet skolēnus grupās pa trīs un ierosiniet, lai viņi panāk komandas vienprātību par to, kas viņiem šķita atšķirīgs, kas likās grūts, un par to, ko viņi iemācījās. Palūdziet viņiem to uzrakstīt uz 'post-it' lapiņām un pielīmēt uz trīs paneliem ar jautājumiem: Kas mums šķita atšķirīgs, kas mums bija grūti, un ko mēs uzzinājām? Pēc tam jūs varat to skaļi izlasīt un apspriest ar visu grupu.

Papīra lapas
Zīmuli
Marķieri
Post-it lapiņas

Šie divi novērtēšanas instrumenti veicina grupas galvenās un galīgās pārdomas, kurās neformālāk viņi var dalīties ar visu, ko vēlas. Veltiet laiku šim noslēdzošajam grupas brīdim, jo šeit, visticamāk, parādīsies visvērtīgākās pārdomas.

LIEC SAVAM

PROJEKTAM ATTĪSTĪTIES

Ir ļoti neviennozīmīgi noteikt tos aspektus, kas ir darbojušies labāk vai sliktāk. Šim nolūkam mēs piedāvājam šādu novērtēšanas rīku:

Sākt / Apstāties / Turpināt

Sadalītiem grupās pa trīs, ierosiniet panākt komandas vienprātību par trīs aspektiem. Pirmkārt, kaut kas tāds, kas nav izdarīts projekta laikā un ko viņi būtu vēlējušies darīt (SĀKT); otrkārt, kaut kas ir izdarīts, un viņi uzskata, ka labāk būtu pārtraukt darīt (APSTĀTIES); visbeidzot, kaut kas ir izdarīts un ko ir vērts turpināt darīt (TURPINĀT). Palūdziet viņiem uzrakstīt katru aspektu uz 'post-it' lapiņas un pielīmēt to uz trīs paneļiem, no kuriem katrs pieder katram blokam (SĀKT / APSTĀTIES / TURPINĀT). Pēc tam jūs varat tos skaļi izlasīt un apspriest ar visu grupu.

Šī dinamika var palīdzēt viņiem saprast, kas ir darbojies un kas nav viņu priekšlikumos. Tas ir lielisks laiks grupu pārdomām, un tas var būt ļoti noderīgs, lai liktu pamatus turpmākajiem projektiem.

Atcerieties, ka projektus var uzlabot un ka jūs varat veikt darba procesu tik reižu, cik uzskatāt par nepieciešamu. Prasme nāk no prakses, tāpēc, jo vairāk reižu jūs to darāt, jo labākus rezultātus jūs saņemsiet.

Visa grupa
(20-30 dalībnieki)

30 min-3 stundas

Marķieri
Post-it lapiņas

DALITIES

DALĪŠANĀS PIEREDZĒ

VEIDO MŪSU STĀSTU

Visbeidzot, bērni savus priekšlikumus un savu pieredzi dara pieejamu citiem cilvēkiem.

DALĪTIES ir svētki un veids, kā dalīties ar gandarījumu, ko sniedz pūles un centība.

Uzsveriet viņu paveiktā darba vērtību. To ir vērts izstāstīt, un tas var iedvesmot citus, jo tajā ir spēcīgs vēstījums: "Es varu... Tu vari!"

PREZENTĒ SAVU PROJEKTU

Šis ir svarīgs brīdis!

Bērni ir veikuši pasākumus, lai mainītu pasauli, un ir svarīgi, lai viņi dalītos savā pieredzē.

Lūdziet viņiem kā komandai pārdomāt savu aktivitāšu rezultātus, domājot par to, ko viņi gaidīja un kas notika. Palūdziet viņiem arī sagatavot īsu prezentāciju, lai pastāstītu pārējiem grupas dalībniekiem par saviem projektiem.

Mudiniet viņus pārskatīt visus sagatavotos materiālus un sagatavot pievilcīgas, vienkāršas un ne pārāk garas prezentācijas, kas skaidri atspoguļo to, ko viņi vēlas paust. Lai piesaistītu grupas uzmanību, ļoti labi var dalīties pieredzē arī stāsta veidā, kura varoņi ir bijuši viņi paši.

Sagatavojiet telpu, kurā viņi prezentēs savus projektus tā, lai dalībnieki sajustu, ka tas ir īpašs un nozīmīgs brīdis, kurā ir svarīgi uz klausīt vienam otru.

Kad prezentējat projektus, aiciniet pārējos grupas dalībniekus uzdot jautājumus, kas viņiem varētu rasties, cenšoties katru projektu izprast cik labi vien iespējams.

Komandas
4-6 dalībnieki

1-3 stundas

Kartons
Marķieri
Datori
Projektors
...

DALĪTIES

AR SAVU PROJEKTU

Ir pienācis laiks dalīties ar pasauli ar to, ko esi paveicis!

Tāpat kā jūs iedvesmoja citu īstenotie projekti, tagad jums ir iespēja iedvesmot citus ar savu vēstījumu: Mēs varam! Pārmaiņu dizains nebūtu iespējams bez ikviena iesaistīšanās, tāpēc šis solis ir tik svarīgs - piedalīties ES VARU izaicinājumā.

No visa procesa laikā savāktā materiāla (fotogrāfijām, zīmējumiem, videomateriāliem...) un, iespējams, pēc tam īsām intervijām, lai noskaidrotu, kā jutās jūsu skolēni, kopā ar viņiem izveidojiet īsu videomateriālu, kurā pastāstīsiet par savu pieredzi un projektu dažādos posmos.

Atgādiniet viņiem, ka to redzēs bērni visā pasaulē: jo vizuālāk, jo labāk. Jebkurā gadījumā turpmākajās lappusēs atradīsiet izskaidrotus padomus un norādes, kā veidot video, kas noteikti būs ļoti noderīgi..

Turklāt visu piecu soļu laikā sociālajos tīklos (*Facebook, Twitter, Instagram, Youtube*) varat dalīties ar mirkļiem, kas jums šķiet visnozīmīgākie, atzīmējot @dfcspain, lai jūsu projekts iegūtu plašāku izplatību un iedvesmotu pēc iespējas vairāk cilvēku.

1-3 stundas

Dokumentālie materiāli
Savākti projekta ietvaros

DALĪTIES

AR SAVU PROJEKTU

Piedalieties ES VARU izaicinājumā!

Lai novērtētu projektus un nodrošinātu tiem pēc iespējas lielāku atpazīstamību, ir nepieciešams tos kopīgot, izmantojot platformu. Tā ir pieejama tīmekļa vietnē: <http://www.dfcspain.org/comparte-tuproyecto/>.

Kad tam piekļūstat, ir jāizvēlas valsts (Latvia), jāizvēlas valoda (ja vēlaties citu valodu, nevis spāņu valodu, jums būs jāizvēlas valoda ar subtitriem angļu valodā) un jāreģistrējas.

Ideālā gadījumā katrai izglītības organizācijai vajadzētu būt vienam lietotājam un veidot katru stāstu, aizpildot informāciju par katru soli un pievienojot saiti uz katra projekta videoklipu.

Projektiem jābūt iekļaujamiem vienā (vai vairākos) no Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM). Šeit ir 2018. gada ES VARU izaicinājuma piemērs un tā sadalījums pa tēmām (spāņu valodā):

DALĪTIES

AR SAVU PROJEKTU

Svinēsim!

Piedaloties ES VARU izaicinājumā, jums ir iespēja, ka jūsu projekts tiks izvēlēts starp desmit finālistiem, kuri katru gadu ES VARU izaicinājuma gala pasākumā prezentē savu pārmaiņu dizaina stāstu.

Tie ir svētki, kuros notiek dalīšanās ar projektiem, lai godinātu bērnus un jauniešus par viņu neatlaidību un izturību, īstenojot Pārmaiņu Dizaina projektus, ar kuriem tiek attīstīts ES VARU domāšanas veids. Lai gan izstādē var eksponēt tikai 10 finālistu projektus, tā ir ballīte, kurā pulcējas visa Pārmaiņu Dizaina ģimene, dalās stāstos un mācībās un svin, ka pārmaiņas ir iespējamās!

Šajā pasākumā tiek paziņots, kurš projekts dosies pārstāvēt kustību starptautiskajā pasākumā "Esiet pārmaiņu svētki", kas katru gadu notiek citā valstī.

PIELIKUMS 1

VIDEO IERAKSTĪŠANAS PADOMI

1. SKATU PUNKTS

Strādājot ar bērniem, ir ideāli, ja kamera ir novietota galveno varoņu acu augstumā.

2. STATISKIE UZŅĒMUMI

Pavadiet laiku, ierakstot statiskus kadrus ar vispārējām darbībām, kas var būt mierīgas un rāmas.

3. PERSONĀŽU UZŅĒMUMI

Ir interesanti sekot līdzī kādai darbībai, vispirms pavadot bērnu, it kā kamera būtu viņa vai viņas ēna.

4. TĀLUMMAIŅA

Pietuvinājumi ir nepatīkami, un rediģēšanai tie nav gluži labi piemēroti; ja vien jums nav ļoti labas ierakstīšanas iekārtas. Daudz labāk ir fiziski pietuvoties ar kameru.

5. GARIE KADRI

Ieteicams ierakstīt ilgākus ierakstus, ja un tiek pazaudētas kādas detaļas. Tie arī nodrošina lielāku nepārtrauktību, tāpēc mēs iesakām nepārtraukti nepārgriezt kadrus.

6. RESURSI

Paredziet laiku, lai varētu pārfilmēt dažas darbības.

Ja nav daudz laika, līdzīgus rezultātus var panākt, aicinot varoņus pēc iespējas vairāk atkārtot darbību.

7. TUVPLĀNI

Dažas darbības varat ilustrēt ar tuvplāniem un detalizētiem kadriem. Šādā veidā skatītājs iegūs vairāk informācijas un varēs novērtēt lietas, kas nav redzamas plašākos kadrus.

8. KAMERAS KUSTĪBA

Personai, kas atbild par ierakstīšanu, ir jāveic vienmērīgas kustības, saglabājot līdzsvarotu stāvokli.

9. APGAISMOJUMS

Ir ļoti svarīgi, lai vietas būtu labi izgaismotas, pretējā gadījumā tiek zaudēta video kvalitāte.

10. PILNIE UZŅĒMUMI

Gandrīz neaizstājams resurss ir pilni kadri, kuros dažī no varoņiem runā kamerā kā intervijā.

Tāpēc ieteicams meklēt klusu, labi apgaismotu vidi bez liela trokšņa. Ja iespējams, ierakstiet skaņu kamerā, izmantojot lavaliera mikrofonu.

PIELIKUMS 2

INSTRUKCIJAS VIDEO MONTĒŠANAI

PLĀNOŠANA UN MĒRĶA DEFINĒŠANA

Sāciet ar galvas attīrīšanu. Jums ir jādomā par to, ko vēlaties darīt un ko vēlaties ar to pateikt. Tāpēc ir skaidri jādefinē, ko, kam un kā vēlaties darīt zināmu.

ĪSAIS GARUMS

Ja plānojat ievietot tikai attēlus un videoklipus, ideālā variantā videoklipam vajadzētu ilgt 2-3 minūtes. Ja pievienojat intervijas, tas var ilgt līdz pat 5 minūtēm.

Atcerieties, ka labāk ir būt īsiem un kodolīgiem. Pārāk garš un informācijas pārpilns videoklips liek skatītājam no tā atslēgties.

VIDEO VEIDS

Šajā gadījumā mēs lūdzam izmantot diezgan uzskatāmu videoklipu, kas izskaidro pārmaiņu radīšanas procesu, izmantojot galvenos soļus: Izjust, Iztētoties, Darīt, Attīstīt un Dalīties.

SCENĀRIJA SAGATAVOŠANA

Nemēģiniet stāstīt pārāk daudz un uzmanīgi izvēlieties darbību secību. Apkopojiet darbību galvenajos jēdzienos un ļaujiet attēliem papildināt vēstījumu, ko vēlaties nodot.

Šie jautājumi var palīdzēt jums sagatavot scenāriju:

Kāda ir problēma, ko vēlamies atrisināt? Vienā teikumā definējiet izaicinājumu / problēmu, ar kuru nācās saskarties. Teikumā ir subjekts (vai lietotājs), darbības vārds (vai konstatētā vajadzība) un objekts (atklātais aspekts).

Kādu risinājumu mēs piedāvājam?

Kādēļ? Ko jūs saņemat un kāpēc tieši šo, nevis citu ideju.

Lai stāsts būtu saistošs, centieties, lai tas būtu vienkāršs, negaidīts, taustāms, ticams un emocionāls. Ietveriet kontekstu, izaicinājumu un labu devu radošuma, cenšoties notvert saikni starp dažādiem (jaunie un vecie, pilsēta un daba utt.). Šādā veidā jūs iegūsit iespaidīgu scenāriju.

BALSS PĀRRAIDE

Ja vēlaties to iekļaut, izvēlieties balsi, kas vislabāk reprezentē projektu. Bērns ar labām lasītprasmēm piešķirs videoklipam patīkamu toni un lielāku ticamību.

MŪZIKA

Ir svarīgi izmantot visas tās spēcīgās priekšrocības, ko video nodrošina, kā komunikācijas rīks. Svarīgi, lai mūzikas izmantošanai ir brīva atļauja. Jūs varat dažus tādus piemērus atrast šeit: <https://www.youtube.com/audiolibrary/music>; vai arī samaksāt par tās licenci.

MONTĀŽA UN PĒCAPSTRĀDE

Vispirms radiet mūziku, kas ilgst tik ilgi, cik ilgi ilgs videoklips. Papildus tam redaktoram ir jāredīgē kadri un darbības, lai tās labi atbilstu kadru vai secības izmaiņām, laiku pa laiku ļaujot mūzikai izskanēt un pievienojot galveno varoņu komentārus (vidējos kadrus) kamerā.

Tas ir pievilcīgi, ja darbība ir dzirdama, pat ja tā netiek uztverta kamerā. Tāpēc mūzika ir jāpieslēdz līdz otrajam posmam.

VIRSRĀKSTI UN TITRI

Virsraksti kalpo, lai iepazīstinātu ar videoklipa daļām un sniegtu papildu informāciju. Noslēdziet ar titriem, lai pieminētu tos, kas piedalījušies projektā. Ja vēlaties šos tekstus arī animēt vai pievienot grafiku, vēl jo labāk.

Atgriezīsimies pie
sākuma

MĒS VARAM

MAINĪT PASAULI

Iespēja iegūt pārlicību un izpratni...

Pēc tam, kad bērns ir aktīvi piedalījies projektā, kurā galvenā nozīme ir bijusi novērošanai, uzklaušīšanai, cieņai un komandas darbam, katrs bērns tiek mudināts iedzīvināt ideju "Es varu", būt pilnvērtīgam un būt par pārmaiņām, ko viņš vai viņa vēlas redzēt pasaulē.

...eksperimentēšanas procesā

Procesa gaitā gan skolēni, gan skolotāji attīsta tādas prasmes kā empātija, radošums, kritiskā domāšana, nenoteiktības pārvaldība vai problēmu risināšana, nesteidzoties uzreiz meklēt risinājumu, veicinot līderu veidošanos ar atšķirīgiem profiliem atkarībā no katra procesa posma

...atšķirīga un pilnvērtīga pieeja

Bērni ir galvenie varoņi, un tāpēc viņi paši uzņemas atbildību par savu mācīšanos, tāpat arī paaugstina savu iesaistīšanos kopienas labā. Savukārt skolotāji uzņemas citu lomu, ļaujot projektiem plūst.

...ar ikviena iesaistīšanos

Katram dalībniekam ir iespēja dot savu ieguldījumu. Visām tēmām ir sava vieta, un, ņemot vērā kustības globālo raksturu, tiek veicināta daudzveidība un multikulturālisms.

1 Izmēģiniet to

Mēs to jau esam teikuši: runa nav par to, lai pateiktu, kas ir jādara, bet gan par to, lai to darītu. Mēs aicinām jūs uzsākt šo piedzīvojumu un īstenot pirmo projektu, ko jūs varat uzskatīt par "prototipu" tam, ko jūs varat sasniegt, izmantojot šo metodoloģiju, līdz jūs pievienojaties ES VARU domāšanas veidam.

2 Kopīgojiet projektus

Nosūtiet mums savu skolēnu projektus, sekojot sadaļas DALIES AR SAVU PROJEKTU soļiem.

Pārmaiņu Dizains kustībā varēsim nodrošināt jūsu paveiktā darba atpazīstamību valsts un starptautiskā mērogā. Jūs piedalīsieties ES VARU izaicinājumā un svinēsiet savu pieredzi Gala pasākumā.

Turklāt daži no katras valsts stāstiem ir iekļauti Kembridžas Universitātes izdotajā grāmatā "I CAN".

Turklāt viena no I CAN Gala pasākumā izvēlētajā stāsta varoņi piedalās ESI PĀRMAIŅU SVĒTKI - starptautiskā pasākumā, kurā viņi dalās savās idejās par pārmaiņām un projektā "Pārmaiņu Dizains" (PD) gūtajā pieredzē ar bērniem no citām valstīm.

Visbeidzot, mēs vēlamies jums pastāstīt, ka "Pārmaiņu Dizains" atbalsta tādas prestižas organizācijas kā IDEO, Stenfordas Dizaina skola un Nacionālais dizaina institūts. Saskaņā ar Hārvardas Pedagoģijas augstskolas (*Harvard Graduate School of Education*) ziņojumu *The Good Project* ir apstiprināta PD metodoloģijas ietekme uz tādu prasmju attīstību kā sadarbība, radoša domāšana, empātija un problēmu risināšana. Redzot, ka viņu spējas pieaug, tas tieši ietekmē skolēnu pašapziņas un atzīmju uzlabošanu.

3 Pastāstiet mums, ko jūs par to domājat

Ko jūs domājat par šo ceļvedi?

Kā tas jums ir palīdzējis?

Vai jūs kaut ko mainītu?

Mēs priecātos, ja jūs kā skolotājs varētu izmantot apgūto/sarežģīto/atšķirīgo tehniku un atsūtīt mums rezultātus. Mēs būtu ļoti pateicīgi, jo tas palīdzētu mums pilnveidoties :)

4 Iegrieziet to

Projekts "Pārmaiņu Dizains" ir iedvesmojis mūs pašiem doties piedzīvojumos, izmantojot tajā piedāvāto darba filozofiju, tāpēc aicinām arī jūs darīt to pašu. Izmēģiniet to, lai redzētu, kā jūs varētu uzlabot darba procesu, labāk pielāgot to saviem skolēniem vai izpētīt, kur citur jūs varētu izmantot šo filozofiju.

Starp citu, mēs vēl neesam sevi iepazīstinājuši... PD Spānijas komanda ir grupa cilvēku ar dažādu pieredzi un trajektorijām, kurus vieno šis aizraujošais izglītības inovāciju un sociālās uzņēmējdarbības projekts. Ja vēlaties uzzināt vairāk vai vēlaties mūs satikt, apmeklējiet mūs www.dfcpain.org, sekojiet mums sociālajos tīklos, izmantojot @dfcpain, vai sūtiet mums e-pastu uz spain@dfcworld.com, mēs labprāt ar jums sazināsimies un meklēsim jaunus ceļus.

Veiksmi un uz drīzu tikšanos!

Revolucionar tu aula es de buena educación

spain@dfcworld.com
www.dfcspain.org

PĀRMAIŅU DIZAINS, SPĀNIJA
Rokasgrāmata projektu attīstīšanai
Versija 7 / Jun 2021

Fotogrāfijas: Samuel Bregolin y Jesús Alegría

Šis darbs ir licencēts ar Creative Commons Attribution-Noncommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Lai apskatītu šīs licences kopiju, apmeklējiet <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>.

